

opusdei.org

Viure de cara a Déu i de cara als homes

Oferim en àudio i text, l'homilia de sant Josepmaria "Viure de cara a Déu i de cara als homes" publicada a "Amics de Déu" i pronunciada el 3 de novembre de 1963, fa avui 57 anys.

03/11/2020

Disponible també a [Soundcloud](#),
[ivoox](#) i [Youtube](#)

Ací ens teniu, *consummati in unum!*,
[1] en unitat de petició i d'intencions,
disposats a començar aquesta estona
de conversa amb el Senyor, amb el
desig renovat d'ésser instruments
eficaços en les seves mans. Davant
Jesús Sagramentat —com m'agrada
de fer un acte de fe explícita en la
presència real del Senyor en
l'Eucaristia!—, fomenteu en els
vostres cors l'afany de transmetre,
amb la vostra oració, un batec ple de
fortalesa que arribi a tot arreu de la
terra, fins a l'últim racó del planeta
on hi hagi un home que doni
generosament la seva existència en
el servei de Déu i de les ànimes.
Perquè, gràcies a la inefable realitat
de la Comunió dels Sants, som
solidaris —*cooperadors*, diu sant
Joan—[2] en la tasca de difondre la
veritat i la pau del Senyor.

És raonable que pensem en la nostra
manera d'imitar el Mestre; que ens
deturem, que reflexionem, per

aprendre directament de la vida del Senyor algunes de les virtuts que han de resplendir en la conducta nostra, si volem aspirar de debò a estendre el regne de Crist.

La prudència, virtut necessària

En el passatge de l'Evangelí de sant Mateu, de la Missa d'avui, llegim: *tunc abeuntes pharisaei, consilium inierunt ut caperent eum in sermone;* [3] es reuniren els fariseus a fi de tractar entre ells la manera com podien sorprendre Jesús en allò que digués. No us oblideu que aquest sistema dels hipòcrites és una tàctica corrent també en els nostres temps; penso que la mala herba dels fariseus no s'extingirà mai en el món: sempre ha tingut una fecunditat prodigiosa. Qui sap si el Senyor tolera que creixi, per fer-nos prudents a nosaltres, els seus fills; perquè la virtut de la prudència resulta imprescindible a qualsevol

que es trobi en una situació de donar criteri, d'enfortir, de corregir, d'encendre, d'encoratjar. I justament així, com un apòstol, prenent ocasió de les circumstàncies del seu quefer ordinari, ha d'actuar un cristià amb els qui el rodegen.

Elevo en aquest moment el cor a Déu i demano, mitjançant la Verge Santíssima —que està en l'Església, però sobre l'Església: entre Crist i l'Església, per protegir, per regnar, per ésser Mare dels homes, tal com ho és de Jesús Senyor Nostre-; demano que ens concedeixi aquesta prudència a tots, i especialment a aquells qui, ficats en el torrent circulatori de la societat, desitgem treballar per Déu: veritablement, ens convé d'aprendre de ser prudents.

Continua l'escena evangèlica: *i li enviaren els seus deixebles* —dels fariseus— *juntament amb alguns herodians per dir-li: Mestre.*^[4] Mireu

de quina manera més recargolada li diuen *Mestre*; fan veure que són admiradors i amics, li dispensen un tractament que es reserva a l'autoritat, de la qual hom espera rebre una ensenyança. *Magister, scimus quia verax es*,^[5] sabem que sou veraç... quina astúcia tan infame! ¿Heu vist un doble sentit més gros? Aneu amb compte, per aquest món. No sigueu cautelosos, desconfiats; però, certament, heu de sentir damunt les espatlles —recordant aquella imatge del Bon Pastor que apareix a les catacumbes— el pes d'aquesta ovella, que no és una ànima sola, sinó l'Església entera, la humanitat entera.

Acceptant airosoament aquesta responsabilitat, sereu audaços i sereu prudents per defensar i proclamar els drets de Déu. I aleshores, per l'enteresa del vostre capteniment, molts us consideraran i us diran mestres, sense que vosaltres ho

pretengueu: que no busquem la glòria terrena. Però no us estranyeu si, entre tants que se us acosten, s'insinuen aquells que únicament pretenen adular-vos. Graveu en les vostres ànimes això que m'heu sentit repetir tantes vegades: ni les calumnies, ni les murmuracions, ni els respectes humans, ni el *què diran*, i molt menys les lloances hipòcrites, no ens han d'impedir mai de complir les nostres obligacions.

Us recordeu de la paràbola del bon samarità? Aquell home s'ha quedat ajagut en el camí, malferit pels lladres que li han robat fins l'últim cèntim. Passen per aquest indret un sacerdot de la Llei Antiga i, poc després, un levita; tots dos continuen la marxa sense ni girar-se. Però un samarità, que anava de camí, s'hi atansà i, en veure'l, sentí compassió, i acostant-s'hi més li embenà les ferides, després de posar-hi oli i vi; el carregà a la seva cavalcadura, el

conduí en un hostal i tingué cura d'ell.

[6] Fixeu-vos que no és aquest un exemple que el Senyor exposa només per a unes poques ànimes selectes, perquè de seguida va afegir en resposta a qui li havia preguntat —a cadascun de nosaltres-: *Vés, i fes-ho tu també.*[7]

Per tant, quan en la nostra vida personal o en la dels altres ens adonem que *alguna cosa no va bé*, quelcom que necessita l'auxili espiritual i humà que els fills de Déu podem i hem de prestar, una manifestació clara de prudència consistirà a posar-hi el remei oportú, a fons, amb caritat i amb fortalesa, amb sinceritat. No hi caben les inhibicions. És equivocat de pensar que els problemes es resolen amb omissions o amb retards.

La prudència exigeix que, sempre que la situació ho demani, s'empri la medecina, totalment i sense

pal·liatius, després de deixar la nafra al descobert. Així que noteu els més petits símptomes del mal, sigueu senzills, veraços, tant si heu de guarir com si heu de rebre aquesta assistència. En aquests casos s'ha de permetre, al qui està en condicions de guarir en nom de Déu, que premi de lluny, després de més a prop, i més a prop, fins que surti tot el pus, de forma que el focus d'infecció acabi essent ben net. Primer de tot, hem de procedir així amb nosaltres mateixos, i amb aquells qui per motius de justícia o de caritat, tenim l'obligació d'ajudar; ho recomano especialment als pares i als qui es dediquen a tasques de formació i d'ensenyament.

Els respectes humans

Que no us deturi cap raó hipòcrita: apliqueu el remei net. Però obreu amb mà maternal, amb la delicadesa infinita de les nostres mares, mentre

ens guarien les ferides grans o petites dels nostres jocs i ensopegades infantils. Si cal esperar unes hores, espereu-vos, però mai més temps del que és imprescindible, ja que una altra actitud suposaria comoditat, covardia, cosa ben diferent de la prudència. Rebutgeu tots, i principalment els qui us encarregueu de formar altres persones, la por de desinfectar la ferida.

És possible que algú mussiti arterament a l'orella d'aquells que han de curar, i no es decideixen o no volen enfrontar-se amb llur missió: *Mestre, sabem que sou veraç...*[8] No tolereu l'irònic elogi: aquells que no s'esforcen a dur a terme amb diligència la seva feina, ni són mestres, perquè no ensenyen el camí autèntic; ni són vertaders, ja que amb la seva falsa prudència prenen com una exageració o menyspreen les normes clares, demostrades mil vegades per la recta conducta, per

l'edat, per la ciència del bon govern,
pel coneixement de la feblesa
humana i per l'amor a cada ovella,
que empenyen a parlar, a intervenir,
a mostrar interès.

Als falsos mestres, els domina la por
d'esgotar la veritat; els inquieta la
sola idea —l'obligació— de recórrer a
l'antídot dolorós en determinades
circumstàncies. En una tal actitud
—convençeu-vos-en— no hi ha
prudència, ni pietat, ni seny; aquesta
positura reflecteix apocament, falta
de responsabilitat, insensatesa,
niciesa. Són els mateixos que
després, plens de pànic pel desastre,
pretenen escometre el mal quan ja és
tard. No recorden que la virtut de la
prudència demana recollir i
transmetre *a temps* el consell reposat
de la maduresa, de l'experiència
antiga, de la vista neta, de la llengua
sense lligaments.

Continuem el relat de sant Mateu:
sabem que dieu la veritat i que
ensenyeu de debò el camí de Déu.[9]

Mai no acabo de sorprendre'm
davant d'aquest cinisme. Es mouen
amb la intenció de tòrcer les
paraules de Jesús Nostre Senyor,
d'atrapar-lo en alguna errada i, en
comptes d'exposar planament allò
que ells consideraven com un nus
insoluble, intenten atordir el Mestre
amb lloances que només haurien de
sortir de llavis addictes, de cors
rectes. M'aturo expressament en
aquests matisos, per tal que
aprenguem de no ésser recelosos,
sinó prudents, perquè no acceptem el
frau del fingiment, per bé que sembli
revestit de frases o de gests que en si
mateixos responen a la realitat, tal
com s'esdevé en el passatge que
contemplem: Vós no feu distinció, li
diuen; Vós heu vingut per a tots els
homes; a Vós no us detura res per
proclamar la veritat i ensenyar el bé.
[10]

Ho torno a dir: prudents, sí; cautelosos, no. Concediu la confiança més absoluta a tothom, sigueu ben nobles. Per mi, val més la paraula d'un cristià, d'un home lleial —em refio del tot de cada un—, que la signatura autèntica de cent notaris unànimes, encara que potser en alguna ocasió m'hagin enganyat per fidelitat a aquest criteri. Més m'estimo exposar-me al fet que un desaprensiu abusi d'aquesta confiança, abans que desposseir ningú del crèdit que mereix com a persona i com a fill de Déu. Us asseguro que mai no m'han defraudat els resultats d'aquesta manera de fer.

Actuar amb rectitud

Si a cada moment no traiem de l'Evangeli conseqüències per a la vida actual, és que no hi meditem prou. Molts de vosaltres sou joves; d'altres ja haureu entrat en la

maduresa. Tots voleu, volem —si no, no seríem aquí—, produir bons fruits. Intentem de posar, en la conducta nostra, l'esperit de sacrifici, l'afany de negociar amb el talent que el Senyor ens ha confiat, perquè sentim el zel diví per les ànimes. Però no fóra la primera vegada que, a pesar de tanta bona voluntat, algú caigués en la trampa d'aquesta barreja —*ex phariseis et herodianis*—[11] composta potser per aquells qui, d'una manera o d'una altra, haurien de defensar els drets de Déu, per ser cristians i, en canvi, aliats i confosos amb els interessos de les forces del mal, encerclen insidiosament d'altres germans en la fe, d'altres servidors del mateix Redemptor.

Sigueu prudents i obreu sempre amb senzillesa, una virtut tan pròpia del bon fill de Déu. Mostreu-vos naturals en el vostre llenguatge i en la vostra actuació. Arribeu al fons dels

problemes; no resteu a la superfície. Tingueu present que cal comptar per endavant amb el disgust d'altri i amb el propi, si de veritat volem complir santament i amb honradesa les nostres obligacions de cristians.

No us amagaré que quan he de corregir o d'adoptar una decisió que causarà pena, jo pateixo abans, durant i després; i no sóc cap sentimental. Em consola això de pensar que tan sols les bèsties no ploren; plorem els homes, els fills de Déu. Entenc que en certs moments vosaltres també ho passareu malament, si us esforceu a dur a terme fidelment la vostra obligació. Tingueu present que resulta més còmode —bé que és un foraviament— evitar a tot preu el sofriment, amb l'excusa de no disgustar el proïsme: sovint, en aquesta inhibició, s'amaga una vergonyosa fugida del dolor mateix, ja que correntment no és agradable

de fer cap avís seriós. Fills meus, recordeu-vos que l'infern és ple de boques tancades.

M'escolten ara alguns metges. Perdoneu la meva gosadia si torno a prendre un exemple de la medicina; potser diré un disbarat, però la comparança ascètica hi va bé. Per a guarir una ferida, primer cal netejar-la bé, i també el seu voltant, d'una mica lluny. El cirurgià sap de sobres que fa mal; però si omet aquesta operació, després en farà més.

I també s'hi posa de seguida el desinfectant; cou —pica, com diem a la meva terra—, mortifica, i no hi ha més remei que fer-ho, per tal que la nafra no s'infecti.

Si per a la salut corporal s'han d'adoptar, òbviament, aquestes mesures, ni que es tracti d'esgarrinxades de poca categoria, en les coses grans de la salut de l'ànima —en els punts neuràlgics de la vida

d'un home—, fixeuvos si caldrà rentar, si caldrà obrir, si caldrà polir, si caldrà desinfectar, si caldrà patir! La prudència ens demana d'intervenir-hi així i no defugir el deure, per tal com esquivar-lo demostraria una falta de consideració, i fins i tot un atemptat greu contra la justícia i contra la fortalesa.

Persuadiu-vos que un cristià, si de veres vol actuar rectament, de cara a Déu i de cara als homes, necessita totes les virtuts, si més no en potència. Pare, em demanareu: i de les meves febleses, què? Jo us respondré: ¿que potser no guareix un metge que estigui malalt, encara que el mal que l'afligeix sigui crònic?; ¿li impedirà, la seva malaltia, de prescriure a d'altres malalts la recepta adient? És clar que no: per guarir, li basta posseir la ciència oportuna i posar-la en pràctica, amb

el mateix interès amb què combat el mal propi.

El col·liri de la pròpia feblesa

Vosaltres, com jo mateix, us trobareu diàriament carregats amb molts d'errors, si us examineu amb valentia a la presència de Déu. Quan hom lluita per foragitar-los, amb l'ajut diví, manquen d'una importància decisiva i se superen, per bé que sembli que mai no s'aconsegueix de desarrelar-los del tot. Ultra això, per damunt d'aquestes debilitats, tu contribuiràs a posar remei a les grans deficiències dels altres, sempre que tinguis l'afany de correspondre a la gràcia de Déu. En reconèixer-te tan flac com ells —capaç de tots els errors i de tots els horrors—, seràs més comprensiu, més delicat, i, ensem, més exigent perquè tots ens decidim a estimar Déu de tot cor.

Els cristians, els fills de Déu, hem de prestar assistència als altres tot portant a la pràctica amb honradesa allò que aquells hipòcrites mussitaven amb murrieria al Mestre: *no feu accepció de persones.*[12] És a dir, rebutjarem per complet l'accepció de persones —ens interessin totes les ànimes!—, ni que, lògicament, hàgim de començar per ocupar-nos d'aquelles que per una circumstància o una altra —també per motius solament humans, en aparença— Déu ha col·locat al costat nostre.

Et viam Dei in veritate doces;[13] ensenyar, ensenyar, ensenyar: mostrar els camins de Déu conforme a la pura veritat. No t'ha d'espantar que vegin els teus defectes personals, els teus i els meus; jo tinc la pruija de publicar-los, tot contant la meva lluita personal, el meu afany de rectificar en tal o tal altre punt del combat, per ésser lleial al Senyor.

L'esforç per desterrar i vèncer aquestes misèries ja serà una manera d'indicar els viaranyis divins: primer i malgrat els nostres errors visibles, amb el testimoni de la vida nostra; després, amb la doctrina, com Nostre Senyor, que *coepit facere et docere*, [14] va començar per les obres, i més tard es dedicà a predicar.

Després de confirmar-vos que aquest sacerdot us estima molt i que el Pare del Cel us estima més, perquè és infinitament bo, infinitament Pare; després de manifestar-vos que res no us puc retreure, sí que considero que us he d'ajudar a estimar Jesucrist i l'Església, el seu ramat, perquè en això em sembla que no em guanyeu. Quan en la meua predicació o en les converses personals amb cadascú assenyalo alguna errada, no és per fer patir; em mou exclusivament l'afany d'estimar més el Senyor. I, en insistir-vos en la necessitat de practicar les virtuts, no perdo de

vista que aquesta necessitat també a mi m'és urgent.

En certa ocasió vaig sentir un desaprensiu que comentava que l'experiència de les ensopegades serveix per a tornar a caure cent vegades en el mateix error. Jo us dic, en canvi, que una persona prudent aprofita aquests contratemps per escarmentar, per aprendre d'obrar el bé, per renovar-se en la decisió d'esdevenir més santa. De l'experiència dels vostres fracassos i triomfs en el servei de Déu, traieu-ne sempre, amb l'acreixement de l'amor, una il·lusió més ferma de prosseguir en el compliment dels vostres deures i drets de ciutadans cristians, al preu que sigui: sense covardies, sense defugir ni l'honor ni la responsabilitat, sense espantar-nos davant les reaccions que s'aixequin al voltant nostre —tal vegada provinents de falsos germans—, quan tractem de cercar, noblement i

lleialment, la glòria de Déu i el bé dels altres.

Així, doncs, hem de ser prudents. Per què? Per ser justos, per viure la caritat, per servir eficaçment Déu i totes les ànimes. La prudència, amb tota la raó, ha estat anomenada *genitrix virtutum*,^[15] mare de les virtuts, i també *auriga virtutum*,^[16] conductora de tots els bons hàbits.

A cadascú el que sigui seu

Llegiu amb atenció l'escena evangèlica, per tal d'aprofitar aquestes estupendes lliçons de les virtuts que han d'il·luminar la nostra manera de fer. Un cop acabat el preàmbul hipòcrita i adulator, els fariseus i herodians plantegen el seu problema: *digueu-nos, doncs, què us en sembla: és lícit o no, de pagar tribut al Cèsar?*^[17] Noteu ara —escriu sant Joan Crisòstom— *llur astúcia: perquè no li diuen: expliqueu-nos què és bo, convenient, lícit, sinó*

digueu-nos què us sembla. Tenien l'obsessió de trair-lo i de fer-lo odiós al poder polític.[18] Però Jesús, que els coneixia la malícia, respongué: per què em tempteu, hipòcrites?

Ensenyeu-me la moneda amb què es paga el tribut. Ells li van presentar un denari. Després ell els diu: de qui és la imatge i la inscripció? Li responen: del Cèsar. Aleshores els diu: Doncs doneu al Cèsar allò que és del Cèsar, i a Déu allò que és de Déu.[19]

Ja veieu que el dilema és antic, com és clara i inequívoca la resposta del Mestre. No hi ha —no existeix— una contraposició entre el servei a Déu i el servei als homes; entre l'exercici dels nostres deures i drets cívics, i els religiosos; entre l'afany de construir i millorar la ciutat temporal, i el convenciment que passem per aquest món com si fos un camí que ens mena a la pàtria celestial.

També aquí es manifesta aquesta unitat de vida que —no em cansaré de repetir-ho— és una condició essencial, per als qui intenten santificar-se enmig de les circumstàncies ordinàries del treball, de les relacions familiars i socials. Jesús no admet aquesta divisió: *ningú no pot servir dos senyors, perquè o tindrà aversió a l'un i amor a l'altre, o bé s'afectionarà al primer i menysprearà el segon.*[20] L'elecció exclusiva que de Déu fa un cristià, quan respon amb plenitud a la seva crida, l'empeny a adreçar-ho tot al Senyor i, alhora, a donar al proïsme tot allò que en justícia li correspon.

No s'hi val a amagar-se en les raons aparentment pietoses, per expoliar els altres d'allò que els pertany: *si un diu: jo estimo Déu, però odia el seu germà, és un mentider.*[21] Però també s'enganya qui regateja al Senyor l'amor i la reverència —l'adoració— que li són deguts com

a Creador i Pare Nostre; i qui es nega a obeir-li els manaments, amb la falsa excusa que n'hi ha algun que resulta incompatible amb el servei als homes, ja que sant Joan ens avisa ben clarament que *coneixem que estimem els fills de Déu en això: si estimem Déu i complim els seus manaments. Perquè l'amor a Déu consisteix a guardar els seus manaments, manaments que no són feixucs.*[22]

Potser en sentireu molts —en nom de la funcionalitat, si no de la caritat!— que peroren i s'inventen teories, a fi de retallar les mostres de respecte i d'homenatge a Déu. Tot el que sigui per a honorar el Senyor els sembla excessiu. No els en feu cas: vosaltres continueu el vostre camí. Aquestes elucubracions es limiten a controvèrsies que no condueixen a res, si no és a escandalitzar les ànimes i a impedir que s'acompleixi el precepte de Jesucrist, de donar a

cadascú el que sigui seu, de practicar amb una delicada enteresa la virtut santa de la justícia.

Deures de justícia amb Déu i amb els homes

Gravem-ho bé a la nostra ànima, perquè se'ns noti en la conducta: primer, justícia amb Déu. Aquesta és la pedra de toc de la veritable *fam i set de justícia*,^[23] que la distingeix de la cridòria dels envejosos, dels ressentits, dels egoistes i cobdiciosos... Perquè negar al Nostre Creador i Redemptor el reconeixement dels béns abundosos i inefables que ens concedeix, enclou la més tremenda i ingrata de les injustícies. Vosaltres, si de debò us esforceu per ser justos, considerareu sovint la vostra dependència de Déu —*perquè, què tens tu que no ho hagis rebut?*—,^[24] per omplir-vos d'agraïment i de desigs de

correspondre a un Pare que ens estima amb bogeria.

Aleshores s'avivarà en vosaltres l'esperit bo de pietat filial, que us farà que tracteu el bon Déu amb tendresa de cor. Quan els hipòcrites us plantegin el dubte si el Senyor té dret a demanar-vos tant, no us deixeu enganyar. Tot el contrari, us posareu en presència de Déu sense condicions, dòcils, com *l'argila en mans del terrissaire*[25] i li confessareu rendidament: *Deus meus et omnia!*, Vós sou el meu Déu i el meu tot. I si alguna vegada us arriba el cop inesperat, la tribulació immerescuda de la part dels homes, sabreu cantar amb una alegria nova: que es faci, que es compleixi, que sigui alabada i eternament exalçada la justíssima i amabilíssima Voluntat de Déu, sobre totes les coses. Amén. Amén.

Les circumstàncies d'aquell servent de la paràbola, deutor de deu mil talents,[26] reflecteixen ben bé la nostra situació davant Déu: nosaltres tampoc no comptem amb què pagar el deute immens que hem contret per tantes bondats divines, i que hem acrescut amb el so dels nostres pecats personals. Ni que lluitem abrivadament, no aconseguirem de retornar amb equitat tant com el Senyor ens perdonà. Però la misericòrdia divina supleix amb escreix la impotència de la justícia humana. Ell sí que es pot donar per satisfet, i perdonar-nos el deute, simplement *perquè es bo i perdura eternament la seva misericòrdia*.[27]

La paràbola —ho recordeu bé— s'acaba amb una segona part, que és com el contrapunt de la precedent. Aquell servent, al qual acaben de condonar un cabal enorme, no s'apiada d'un seu company que a penes li devia cent denaris. Aquí es

posa de manifest la mesquinesa del seu cor. Estrictament parlant, ningú no li negarà el dret d'exigir allò que és seu; amb tot, hi ha quelcom que es rebel·la en nosaltres i que ens suggereix que aquesta actitud intolerant s'aparta de la veritable justícia: no és just que aquell qui, només fa un moment, ha rebut un tracte misericordiós de favor i de comprensió, no reaccioni almenys amb una mica de paciència envers el seu deutor. Mireu que la justícia no es manifesta exclusivament en el respecte exacte de drets i de deures, com en els problemes aritmètics que es resolen a base de sumes i restes.

La virtut cristiana és més ambiciosa: ens empeny a mostrar-nos agraïts, afables, generosos; a captenir-nos com amics lleials i honrats, tant en els temps bons com en l'adversitat; a ésser complidors de les lleis i respectuosos amb les autoritats legítimes; a rectificar amb alegria,

quan ens adonem que ens hem equivocat en afrontar una qüestió. Sobretot, si som justos, ens atindrem als nostres compromisos professionals, familiars, socials..., sense escarafalls ni crides, treballant amb delit i exercitant els nostres drets, que també són obligacions.

No crec en la justícia dels peresosos, ja que amb llur *dolce far niente* —com diuen en la meva estimada Itàlia— falten, i de vegades d'una manera greu, al més fonamental dels principis de l'equitat: el del treball. No hem d'oblidar que Déu creà l'home *ut operaretur*,^[28] perquè treballés, i els altres —la nostra família, la nació i la humanitat entera— depenen així mateix de l'eficàcia de la nostra labor. Fills meus, i quina pobra idea de la justícia que tenen aquells que la redueixen a una simple distribució de béns materials!

Justícia i amor a la llibertat i a la veritat

Des de la meva infantesa —com ho diu l'Escriptura:[29] així que vaig tenir orelles per sentir-hi—, ja vaig començar a escoltar el clamor de la *qüestió social*. Això no suposa res de particular perquè és un tema antic, de sempre. Tal vegada degué sorgir en el mateix instant que els homes s'organitzaren d'alguna manera, i es feren més visibles les diferències d'edat, d'intel·ligència, de capacitat de treball, d'interessos, de personalitat.

No sé si és irremeiable que hi hagi classes socials; sigui com sigui, tampoc no és el meu ofici parlar d'aquestes matèries, i menys encara aquí, en aquest oratori, on ens hem reunit per parlar de Déu —en mà vida no voldria parlar de cap altre tema—, i per parlar amb Déu.

Penseu el que vulgueu en tot allò que la Providència ha deixat a la lliure i legítima discussió dels homes. Però la meva condició de sacerdot de Crist m'imposa la necessitat de remuntar-me més alt, i de recordar-vos que, de cap manera, mai no podem deixar d'exercitar la justícia, amb heroisme si cal.

Estem obligats a defensar la llibertat personal de tothom, sabent que és Jesucrist *qui ens ha adquirit aquesta llibertat*;[30] si no ho fem així, amb quin dret reclamarem la nostra? Hem de difondre també la veritat, perquè *veritas liberabit vos*,[31] la veritat ens allibera, mentre que la ignorància esclavitza. Hem de sostenir el dret de tots els homes de viure, de posseir el que sigui necessari per menar una existència digna, de treballar i de descansar, d'elegir estat, de formar una llar, de dur fills al món dins el matrimoni i poder educar-los; de passar

serenament el temps de la malaltia o de la vellesa, d'accedir a la cultura, d'associar-se amb els altres ciutadans per assolir fins lícits, i, en primer terme, conèixer i estimar Déu amb plena llibertat, perquè la consciència —si és recta— descobrirà les empremtes del Creador en totes les coses.

Justament per això, és obligat de repetir —no em poso en política, sinó que afirmo la doctrina de l'Església— que el marxisme és incompatible amb la fe de Crist. ¿És que hi ha res més oposat a la fe, que un sistema que ho basa tot a eliminar de l'ànima la presència amorosa de Déu?

Digueu-ho ben fort, de manera que se senti clarament la vostra veu: per practicar la justícia, no ens cal el marxisme per a res. Al contrari, aquest error gravíssim, per les seves solucions exclusivament materialistes que ignoren el Déu de la pau, posa entrebancs per atènyer

la felicitat i l'avinença dels homes. Dins el cristianisme trobem la bona llum que sempre dóna una resposta a tots els problemes: n'hi ha prou que us aferreu sincerament a ésser catòlics, *non verbo neque lingua, sed opere et veritate*,^[32] no amb paraules ni amb la llengua, sinó amb obres i de veritat: digueu-ho, sempre que se us en presenti l'ocasió —cerqueu-la, si cal—, sense reticències, sense por.

Justícia i caritat

Llegiu l'Escriptura Santa. Mediteu una per una les escenes de la vida del Senyor, les seves ensenyances. Considereu-ne especialment els consells i les advertències amb què preparava aquell grapat d'homes que serien els seus Apòstols, els seus missatgers, d'un cap a l'altre de la terra. Quina és la pauta principal que els marca? No és el manament nou de la caritat? Va ser amb amor com

van fressar-se el camí en aquell món pagà i corromput.

Convenceu-vos que únicament amb la justícia no resoldreu mai els grans problemes de la humanitat. Quan es fa justícia a seques, no us estranyeu si la gent se sent ferida: demana molt més la dignitat de l'home, que és fill de Déu. La caritat ha d'anar per dins i al costat, perquè ho dulcifica tot, ho deïfica: *Déu és amor*.^[33] Ens hem de moure sempre per Amor de Déu, que fa més fàcil d'estimar el proïsme, i purifica i eleva els amors terrenals.

Per arribar de l'estrica justícia a l'abundància de la caritat, cal recórrer tot un trajecte. I no són gaires els qui perseveren fins a la fi. N'hi ha que es conformen amb acostar-se al llindar: prescindeixen de la justícia, i es limiten a una mica de beneficència, que qualifiquen de caritat, sense adonar-se que allò suposa una petita part del que estan

obligats a fer. I es mostren tan satisfets de si mateixos, com el fariseu que es pensava haver curullat la mesura de la llei perquè dejunava dos dies cada setmana i pagava el delme de tot el que posseïa.
[34]

La caritat, que és com una superació generosa de l'òrbita de la justícia, exigeix primer el compliment del deure: es comença pel que és just; es continua per allò que és més equitatiu...; però per estimar cal molta finor, molta delicadesa, molt de respecte, molta afabilitat: en un mot, seguir aquell consell de l'Apòstol: *porteu els uns les càrregues dels altres, i així complireu la llei del Crist.*[35] Aleshores sí, ja vivim plenament la caritat, ja realitzem el manament de Jesús.

Per mi, no hi ha exemple més clar d'aquesta unió pràctica de la justícia amb la caritat, que el comportament

de les mares. Estimen amb el mateix afecte tots els seus fills, i és justament aquest amor que els impulsa a tractar-los d'una manera distinta —amb una justícia *desigual*—, ja que cada un és diferent dels altres. També, doncs, amb els nostres consemblants, la caritat perfecciona i completa la justícia perquè ens mou a comportar-nos d'una manera desigual amb els desiguals, adaptant-nos a llurs circumstàncies concretes, a fi de comunicar alegria a qui està trist, ciència a qui és mancat de formació, afecte a qui se sent sol... La justícia estableix que es doni a cadascú allò que sigui seu, que no és igual que donar a tothom el mateix. L'igualitarisme utòpic és font de les injustícies més grans.

Per a actuar sempre així, com aquelles mares bones, ens cal oblidar-nos de nosaltres mateixos, no aspirar a cap altre senyoriu que el de servir els altres, com Jesucrist, que

predicava: *el Fill de l'Home no ha vingut pas a ser servit, sinó a servir.*

[36] Això demana l'enteresa de sotmetre la pròpia voluntat al model diví, de treballar per tothom, lluitar per la felicitat eterna i el benestar dels altres. No conec camí més bo per a ésser just que el d'una vida de donació i de servei.

Potser algú pensarà que sóc molt ingenu. Tant se val. Per més que em qualifiquin així, perquè encara crec en la caritat, us asseguro que sempre hi creuré! I, mentre Ell em concedeixi vida, continuaré ocupant-me —com a sacerdot de Crist— perquè hi hagi unitat i pau entre els qui, pel fet d'ésser fills del mateix Pare Déu, són germans; que la humanitat s'entengui; que tothom comparteixi el mateix ideal: el de la Fe!

Acudim a Santa Maria, la Verge prudent i fidel, i a sant Josep, el seu

espòs, model acabat d'home just.[37]
Ells, que visqueren en la presència
de Jesús, el Fill de Déu, les virtuts que
hem contemplat, ens obtindran la
gràcia que arrelin fermament en la
nostra ànima, per tal que ens
decidim a captenir-nos en tot
moment com a deixebles bons del
Mestre: prudents, justos, amarats de
caritat.

.....

[1] Ioh XVII, 23.

[2] 3 Ioh, 8.

[3] Mt XXII, 15.

[4] Mt XXII, 16.

[5] Ibídem.

[6] Lc X, 33-34.

[7] Lc X, 37.

[8] Mt XXII, 16.

[9] Ibídem.

[10] Cfr. Mt XXII, 16.

[11] Mc XII, 13.

[12] Mt XXII, 16.

[13] Ibídem.

[14] Act I, 1.

[15] St Tomàs d'Aquino, *In III Sententiarum*, dist. 33 q. 2, a. 5.

[16] St. Bernat, *Sermones in Cantica Canticorum*, XLIX, 5 (PL 183, 1018).

[17] Mt XXII, 17.

[18] St. Joan Crisòstom, *In Matthaeum homiliae*, LXX, 1 (PG 58, 656).

[19] Mt XXII, 18-21.

[20] Mt VI, 24.

[21] 1 Ioh IV, 20.

[22] 1 Ioh V, 2-3.

[23] Mt V, 6.

[24] 1 Cor IV, 7.

[25] Ier XVIII, 6.

[26] Cfr. Mt XVIII, 24.

[27] Ps CV, 1.

[28] Gen II, 15.

[29] Cfr. Mt XI, 15.

[30] Gal V, 1.

[31] Ioh VIII, 32.

[32] 1 Ioh III, 18.

[33] 1 Ioh IV, 16.

[34] Cfr. Lc XVIII, 12.

[35] Gal VI, 2.

[36] Mt XX, 28.

[37] Cfr. Mt I, 19.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/viure-de-cara-a-
deu-i-de-cara-als-homes/](https://opusdei.org/ca/article/viure-de-cara-a-deu-i-de-cara-als-homes/) (22/03/2026)